

POPLATKY ZA ŠTÚDIUM: Poslanec Smeru-SD Mojmir Mamojka v rozhovore pre HN:

Ja by som ten zákon stiahol

Prečo kritizujete novelu vysokoškolského zákona?

– Celkový duch zákona je nedobry. Nezohľadňuje vysokoškolskú pôdu z hľadiska demokracie a kompetencie akademických senátov. S tým súvisí veľká koncentrácia moci v rukách rektorov a správnych rád.

Mnohé tieto veci by mohli vyriešiť pozmeňovacie návrhy z parlamentného školskeho výboru. Potom by bol zákon pre vás akceptovateľný?

– Nielen tieto. Podporim ho, aj keď sa mi bude triasť ruka, keď prejdú všetky pozmeňovacie návrhy, ktoré boli prijaté na ústavnom výbore. V zákone je napríklad obmedzenie počtu externistov na 50 percent. To je zjavne protisústavné a pokiaľ viem, takýto kvantitatívny cenzus nemá asi žiadny iný štát na svete.

Ktoré ďalšie ustanovenia zákona vám prekážajú?

– Takisto obmedzovanie úväzkov pedagógov posiluje tých najkapeľích. Profesor má priamy úväzok štyri – päť hodín týždenne, preto, ak je dobrý, by nemohol učiť aj inde.

Sú to zmeny, ktoré je možné vyriešiť na pôde parlamentu?

– Ide o princíp. Zákon, ktorý má už okolo 150 pozmeňovacích návrhov, musí byť koncepčne pripravený. Ja by som bol na mieste pána ministra, však to nie je hanba, každý sa môže pomýliť, tak ho stiahnem. Vytvorím si tak časový priestor

MOJMÍR MAMOJKA, Poslanec Národnej rady SR za Smer-SD, predseda Ústavnomprávneho výboru NR SR. Bývalý dekan Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, dnes je dekanom Právnickej fakulty súkromnej Vysoké školy v Sládkovičove.

a budem diskutovať s akademickou obcou a prijmem návrh, ktorý je skutočne akceptovateľný. To nie je len môj protest – o tom svedčí ten počet pozmeňovacích.

Takže by ste chceli na zákon viac času?

– Treba počkať, veď to je ústava vysokých škôl, ktorá dlhodobo určuje pravidlá hry na vysokých školách, to nie je nejaki smiešna podradná vyhláška.

Ako vnímate platby za externistov?

– To je otázka, ktorá sa vytrhla z kontextu, lebo je lacno prezentovateľná. Ja viem, že je dôležitá pre študentov a ich rodičov, ktorí financujú to štúdium, ale je to len jedna z otázok z tohto zákona, o ktorej sa diskutuje pomerne ľahko a lacno. Ale to ani zďaleka nie je prioritný problém. Podľa mňa je otázkou času, kedy k spoliateniu vysokých škôl príde. Interné aj externé štúdium by si v tomto mali byť rovnocenné.

Vláda tvrdí, že je sociálne orientovaná. Toto by bola prvá platba, ktorá by prišla z rozhodnutia vlády...

– To nie je nesociálne. Tie platby musia byť kryté a vyvážené výhodnými úvermi a štipendiami. To nemôže byť len otázka platieb. Musí byť aj možnosť pre študenta si výhodne zarobiť alebo požičať. Vtedy je to v poriadku. Potom by bola možnosť oveľa tvrdšie kontrolovať kvalitu pedagogického procesu a pedagógov.

Bola by tá vyššia miera zodpovednosti.

Je boj o novelu v súčasnosti vecou dohody medzi LS-HZDS a SNS? Akú pozíciu má v tomto spore Smer-SD?

– Smer ani nemôže byť mimo z hľadiska sily v koalícii.

Takže do konca schôdze sa bude hľadať konsenzus?

– Bude sa asi hľadať nejaký kompromis, pretože ide o významný predpis, a opakujem, práve preto, že je významný, by nemal byť upodlhávaný. Malo by sa k nemu pristupovať s chladnou hlavou a tak, že je pre vysoké školy, a nie že vysoké školy sú pre zákon.

V Smer-SD sú dve krídla s rôznym postojom k vysokoškolskému zákonu. Časť je pripravená zákon podporiť v prípade zavedenia stropu na školné a ďalších zmien. Ste vo svojom postoji osamotený? Viete odhadnúť, ako bude hlasovať Smer-SD ako celok?

– Prebehla normálna demokratická diskusia na klube, čiastočne v argumentovanej, čiastočne politicky.

Je možné, že budete hlasovať proti?

– Ak neprejdú tie pozmeňovacie návrhy, ktoré sme navrhli a ktoré prešli ústavnom výborom, tak to by som bol zlý dlhoročný akademický funkcionár a profesor univerzity, ak by som takýto zákon podporil.

Spor o poplatky má vyriešiť politika

BRATISLAVA – Včera mali o novele vysokoškolského zákona rokovať koalíčni poslanci zo školskeho výboru a šéfovia koalíčných klubov. Témou mala byť výhrada LS-HZDS o údajnej protisústavnosti spolpatnenia externistov. Nestalo sa. O zákone by mala podľa poslancu Rafaela Rafaja (SNS) rozhodnúť až dohoda lídrov koalíčných strán. Minister školstva Ján Mikolaj (SNS) zatiaľ zbiera čas. „Zákon predložím, budeme ho zdôvodňovať a poslanci rozhodnú.“ Šéf futurov Vladimír Mečiar však priestor na dohodu nevidí. „Do konca schôdze ho (ohlásený) rozpor s ústavou – pozn. red.) nevyrieši, pretože treba súčinnosť viacerých rezortov a zákonov.“ Famínister školstva Martin Fronc tvrdí, že líder hnutia chce z vysokoškolskej novely vytiec politický kapitál.

Nečakaný pat – ešte v pondelok predpultným mal zákon podporu všetkých koalíčných partnerov – prišiel podpredseda vlády Dušan Čaplovič na konto záujmových skupín, ktorým vyhovuje súčasný stav, keď dve tretiny prežatí od externistov ostávajú rôznym občianskym združeniam. „Odhad na september znamená zachovanie stavu, v ktorom ryžujú na spolpatnení rôzni vsagabundí.“ Nie nedávne na spolpatnení externého štúdia nevidí. Spor by mala vyriešiť diskusia. „Neviem, preto Mečiar nechce počúvať, treba používať nielen ústa, ale aj uši, a druhá strana by nemala počúvať len záujmové skupiny.“ Ak sa zákon nepojme, „marasmus“ na univerzitách sa podľa Čaploviča ešte viac prehĺbi. TOMÁŠ NEJEDLÝ

Fotografia: Samuel Varho

TOMÁŠ NEJEDLÝ